

1226 - RAMAZAN ORUCUNA BAŞLAMAK İÇİN ASTRONOMİ ÂLİMLERİNİN HESAPLAMALARINA DEĞİL DE HİLÂLİN GÖRÜLMESİNE GÖRE HAREKET ETMEK GEREKİR

Soru

Mübârek Ramazan ayının başlaması ile bayramın tayini konusunda müslüman âlimler arasında büyük bir görüş ayrılığı vardır.

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Mübârek Ramazan ayının başlaması ile bayramın tayini konusunda müslüman âlimler arasında büyük bir görüş ayrılığı vardır.

Bazı âlimler:

[صُومُوا لِرُؤُوتِهِ وَأَفْطِرُوا لِرُؤُوتِهِ، فَإِنْ غَمَّ عَلَيْكُمْ فَأَكْمِلُوا الْعِدَّةَ ثَلَاثِينَ] متفق عليه

“(Ramazan ayının) hilâlini gördüğünüzde oruç tutun. (Şevvâl ayının) hilâlini gördüğünüzde de bayram edin. Eğer (Şaban ayının hilâli) size görünmezse, (oruca başlamak için Şaban ayını, bayram etmek için ise Ramazan ayını) otuz güne tamamlayın.” (Buhârî ve Müslim)

Hadisine göre, hilâlin görülmesine göre hareket edilmesi gerektiği görüşündedir.

Bazıları da bu konuda astronomi âlimlerinin görüşlerine dayanmakta ve şöyle demektedirler:

"Astronomi âlimleri, kamerî ayların başlangıçlarını bilme konusunda astronomi ilminde zirveye ulaşmışlardır."

Bu meselede doğru olan görüş hangisidir?

CEVAP:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Birincisi:

Bu meselede doğru olan ve ona göre hareket edilmesi gereken görüş, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in işâret ettiği şu sözüdür:

صُومُوا لِرُؤُوسِهِ وَأَفْطِرُوا لِرُؤُوسِهِ، فَإِنْ غَمَّ عَلَيْكُمْ فَأَكْمِلُوا الْعِدَّةَ ثَلَاثِينَ

[متفق عليه]

“(Ramazan ayının) hilâlini gördüğünüzde oruç tutun. (Şevvâl ayının) hilâlini gördüğünüzde de bayram edin. Eğer (Şaban ayının hilâli) size görünmezse, (oruca başlamak için Şaban ayını, bayram etmek için ise Ramazan ayını) otuz güne tamamlayın.” (Buhârî ve Müslim)

Ramazan ayının başlaması ve sona ermesinde hilâlin gözle görülmesine itibar edilir. Çünkü Allah Teâlâ'nın, Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- ile gönderdiği İslâm şeriatı, genel ve kıyâmet gününe kadar sürecek kadar kalıcıdır.

Dünyevî ilimler ister ileri düzeyde olsun, isterse geri kalmış olsun, ister teleskop gibi âlet olsun, isterse olmasın, o ülke insanları içerisinde astronomi hesaplarını bilen ister bulunsun, isterse bulunmasın, İslâm şeriatı, her zaman ve mekan için geçerlidir.

İnsanlar, her asırda ve yeryüzünün her yerinde hilâli gözle görebilirler.Fakat astronomi hesaplarına göre durum böyle değildir.Bazı insanlar bunu bilebilir, bazıları bilemeyebilirler.Aynı şekilde teleskop gibi âletler, bazı yerlerde bulunabilir, bazı yerlerde bulunmayabilir.

İkincisi:

Allah Teâlâ, geçmişte olanı bildiği gibi, gelecekte astronomi ve diğer ilimlerde ilerleme olacağını bilir.

Bununla birlikte Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

(فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ) (سورة البقرة: من الآية 185)

"O halde sizden her kim, Ramazan ayını idrak ederse, onda oruç tutsun." (Bakara Sûresi:185)

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de bunu şu sözüyle açıklamıştır:

صُومُوا لِرُؤْيَيْتِهِ وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَيْتِهِ، فَإِنْ غَمَّ عَلَيْكُمْ فَأَكْمِلُوا الْعِدَّةَ ثَلَاثِينَ

[متفق عليه]

“(Ramazan ayının) hilâlini gördüğünüzde oruç tutun. (Şevvâl ayının) hilâlini gördüğünüzde de bayram edin. Eğer (Şaban ayının hilâli) size görünmezse, (oruca başlamak için Şaban ayını, bayram etmek için ise Ramazan ayını) otuz güne tamamlayın.” (Buhârî ve Müslim)

Allah Teâlâ, Ramazan ayının orucunu ve Ramazan bayramını, hilâlin görülmesiyle bağlantılı kılmıştır.Allah Teâlâ, yıldızları hesaplamak ve seyrini takdir etmek gibi ilimlerde astronomi âlimlerinin ilerleyeceklerini bilmesine rağmen, Ramazan ayının orucunu ve Ramazan bayramını, yıldızları hesaplamak sûretiyle bilinen ay ile bağlantılı kılmamıştır.

Bundan dolayıdır ki bütün müslümanların, oruca başlamak ve bayram etmek konusunda, Allah Teâlâ'nın, elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in lisanıyla kendileri için meşrû kıldığı hilâlin gözle görülmesine itimat etmeleri gerekir.Bu, ilim ehlinin bir konuda ittifak etmesi gibidir.Her kim de buna aykırı hareket eder ve yıldızların hesaplanmasına itimat ederse bu, şâz/aykırı bir görüştür ve ona itibar edilmez.

Yine de en iyisini Allah Teâlâ bilir.

İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi Fetvâları, cilt:10, sayfa: 106